



STATENS IT-RÅD

STATUS- RAPPORT 2022

INDHOLD

| | |
|--|-----------|
| It-rådet gør status | 3 |
| Om Statens It-råd | 5 |
| Kort om It-rådet | 7 |
| It-rådets rådgivning | 8 |
| It-rådets vurderingskorps | 10 |
| Datagrundlag og metode | 11 |
| Status på statens it-projekter | 12 |
| Status på statens it-projekter | 13 |
| Udviklingen i It-rådets projektportefølje | 20 |
| Status på styringen af statens it-systemporteføljer | 26 |
| Overblik over tilstanden af statens it-systemporteføljer | 27 |
| Status på statens samfundskritiske systemer | 36 |



IT-RÅDET GØR STATUS

Siden 2011 har It-rådet fulgt digitaliseringen af statslige myndigheders kerneopgaver og rådgivet om styring af statslige it-projekter. Fra 2018 har rådgivningen også omfattet it-systemporteføljestyling. It-rådet har løbende udviklet og justeret sin rådgivningspraksis, så den er målrettet myndighedernes behov. I lyset af de aktuelle udfordringer på det statslige it-område er tiden moden til endnu en justering.

It er fundamentet for den offentlige service

I dag er de statslige myndigheders kerneopgaver understøttet af et tætforbundet it-fundament, som muliggør, at borgere og virksomheder kan komme i kontakt med den offentlige sektor og betjene sig selv. It-løsningerne er grundlaget for, at det offentlige kan levere velfærd, sundhed, forsvar, retssikkerhed mm. Derfor er det afgørende, at myndighederne har en velfungerende it-styring. It-rådets hovedopgave er at rådgive myndighederne i at forbedre og udvikle deres it-styring.

Det er It-rådets vurdering, at der i rådets levetid er sket en professionalisering af it-styringen i staten. Mange steder er it flyttet ind på direktionsgangen, og myndighederne har fået flere erfaringer og kompetencer på it-området. Sammenlignet med resten af verden er Danmark et af de mest digitaliserede lande, og vi topper de europæiske og internationale ranglister. Det gør vi takket være de mange dygtige mennesker, som gennem flere år har arbejdet med digitalisering af den offentlige sektor.

Stadig plads til forbedring af it-styringen

Der er dog stor forskel på modenhedsniveauet i forhold til it-styring blandt de statslige myndigheder. Nogle myndigheder leverer løsninger af høj kvalitet. Andre mangler de nødvendige erfaringer og kompetencer og har komplekse it-problemstillinger, som de skal løse. En række udfordringer og tendenser går igen på tværs af mange myndigheder.

For det første understøtter cirka hvert femte kritiske system ikke myndighedernes kerneopgaver på tilfreds-

stillende vis. 28 pct. af de kritiske systemer har udfordringer med teknisk tilstand, og 18 pct. af de kritiske systemer har udfordringer med sikkerheden. Mange myndigheder tilkendegiver, at de oplever udfordringer med at prioritere tilstrækkeligt teknisk vedligehold og videreudvikling af it-løsningerne, som tager udgangspunkt i organisationens behov for it-understøttelse af kerneopgaven.

For det andet er der stadig for mange statslige it-projekter, der ikke kommer i mål inden for den planlagte tid og økonomi. Det kan aflæses i det stigende antal røde trafiklys til it-projekter over de seneste år. Det er It-rådets vurdering, at det især skyldes, at den opgave, som projekterne skal løse, ikke er afgrænset nok og vokser, mens projekterne er i gang. Projekterne planlægges med for lang tidshorizont og har for høj kompleksitet. Det gør dem risikofyldte og svære at styre. I stedet bør myndighederne igangsætte flere små it-projekter, som har bedre forudsætninger for at kunne gennemføres inden for tidsplan og budget.

For det tredje er det samlede aktivitetsniveau på it-området hos flere myndigheder for højt i forhold til myndighedernes kapacitet. Der bliver sat flere initiativer i gang, end myndighederne har ressourcer, økonomi og kompetencer til at løfte. I dialogen med It-rådet tilkendegiver flere myndigheder desuden, at de har udfordringer med at rekruttere de nødvendige kompetencer, herunder specialiserede it-kompetencer. Det påvirker også de enkelte it-projekters mulighed for at komme succesfuldt i mål.



Sigtelinjer for fremtidens it-styring

Udfordringerne skaber uforudsigelighed om udgifterne på it-området i staten og vanskeliggør løbende opfølgning på projekternes værdiskabelse. Samtidig har statens udgifter til it været stigende de seneste år, og de samlede udgifter beløber sig nu på cirka 10,6 mia. kr. om året. Det øger nødvendigheden af, at myndighederne er dygtige til it-styring. Det er vigtigt, at udfordringerne med vedligehold og videreudvikling af statens it-løsninger håndteres, så Danmark fortsat har en vel-fungerende digital offentlig sektor.

I rådgivningen har It-rådet indtil nu primært fokuseret på eksekveringen af det enkelte it-projekt. De aktuelle udfordringer med især it-udvikling fordrer, at rådet ser på de bagvedliggende overvejelser hos myndighederne om fx kapacitet, det tekniske landskab og prioriteringer. Det har nemlig indflydelse på, hvordan et projekt tilrettelægges, eller hvordan it-systemporteføljen styres. It-rådet vil fremover følge tre sigtelinjer i rådgivningen af myndighederne:

- 1) Myndighedernes ledelser skal tage større ansvar for at sikre den rette balance mellem aktiviteter og kapacitet i it-styringen.
- 2) Myndighederne skal nedbringe deres tekniske gæld ved at bruge en større del af deres it-budget på at vedligeholde og udvikle den eksisterende systemportefølje gennem mindre delprojekter.

- 3) Myndighederne skal blive dygtigere til at bringe deres it-projekter succesfuldt i mål ved at have større opmærksomhed på at slanke nye it-projekter mest muligt.

De tre sigtelinjer skal være synlige i rådets praksis og i rådgivningen af myndighederne ved at den aktuelle praksis med blandt andet risikovurderinger og reviews suppleres på to måder: For det første ønsker It-rådet at udbygge den løbende dialog med myndighederne om deres it-aktiviteter. For det andet ønsker rådet at fortsætte opbygningen af tillidsfulde relationer til myndighedernes ledelser, så der er rum til åben og ærlig dialog.

Løbende dialog om myndighedernes samlede it-portefølje og it-udviklingsaktiviteter

It-rådet vil styrke den løbende dialog med myndighederne. Erfaringen fra reviews af myndighedernes it-systemporteføljer er, at drøftelserne om kapacitet, kompetencer, prioriteringer og økonomi har skabt værdi for ledelserne. Dialogen skal udbygges og kobles med en drøftelse af kommende it-udviklingsaktiviteter. Det er i den tidlige fase, hvor projekterne tilrettelægges, at It-rådet kan bidrage til at nedbringe antallet af lange, komplekse og risikofyldte it-projekter. Denne statusrapport indeholder interviews med Forsvarsministeriets departementschef og Domstolsstyrelsens direktør, som illustrerer den dialog, It-rådet ønsker at have med myndighederne.



Betina Hagerup
Formand



Birgit Nørgaard
Næstformand



Michael Moesgaard
Næstformand



OM STATENS IT-RÅD



IT-RÅDETS MEDLEMMER



Formand
Betina Hagerup
Bestyrelsesmedlem



Næstformand
Birgit W. Nørgaard
Bestyrelsesmedlem



Næstformand
Michael Moesgaard
It-direktør
DSB



Aino Olsen
Underdirektør
DR Teknologi



Anne Marie Jess Hansen
CEO
CBS Executive Fonden



Anne Nørklit Lønborg
CIO
Tryg



Charlotte Bang Arnvig Hersdorf
Head of IT
Nordea Finance



Marianne Søgaard
Bestyrelsesmedlem



Mikkel Müller
IT-direktør
Danske Spil



Peter Trier Schleidt
Bankdirektør
Jyske Bank



Torben Dalgaard
Forhv. direktør
Center for It og Medicoteknologi
Region Hovedstaden



Torben Ruberg
CIO
Satair



KORT OM IT-RÅDET

Statens It-råds rolle er at yde rådgivning til statslige myndigheder om it-projekter og it-systemporteføljestyring. It-rådet har siden 2011 risikovurderet statens store it-projekter, og i 2017 fik rådet et udvidet mandat til også at gennemføre reviews og rådgive statslige myndigheder om it-systemporteføljestyring. It-rådet anlægger et ledelsesmæssigt perspektiv i dialogen med myndighederne for at sikre, at it forankres i toppen af organisationen.

It-rådet er et uafhængigt råd sammensat af 12 ledere fra både det offentlige og private erhvervsliv. Alle medlemmerne har erfaring med store it- og forandringsprojekter samt styring af it-systemporteføljer.

I 2022 er formandsskabet for Statens It-råd overgået til Betina Hagerup. Desuden er fire nye rådsmedlemmer indtrådt i rådet i 2022: Aino Olsen, Anne Marie Jess

Hansen (tidligere rådsmedlem i perioden 2014-2020), Marianne Søgaard og Torben Dalgaard. Samtidig er fire erfarne medlemmer udtrådt af rådet. It-rådet takker de afgående medlemmer for deres store indsats og et godt samarbejde.

It-rådet har siden 2011 afholdt 176 risikovurderinger af it-projekter og siden 2018 afholdt 54 reviews af it-systemporteføljer.

It-rådet er flyttet til Økonomistyrelsen

I forbindelse med regeringsdannelsen i 2022 er It-rådet og it-styringsdagsordenen flyttet fra Digitaliseringsstyrelsen til Økonomistyrelsen. Dermed forbliver It-rådet under Finansministeriet. Rådet sekretariatsbetjenes nu af Kontor for it-styring i Økonomistyrelsen.



IT-RÅDETS RÅDGIVNING

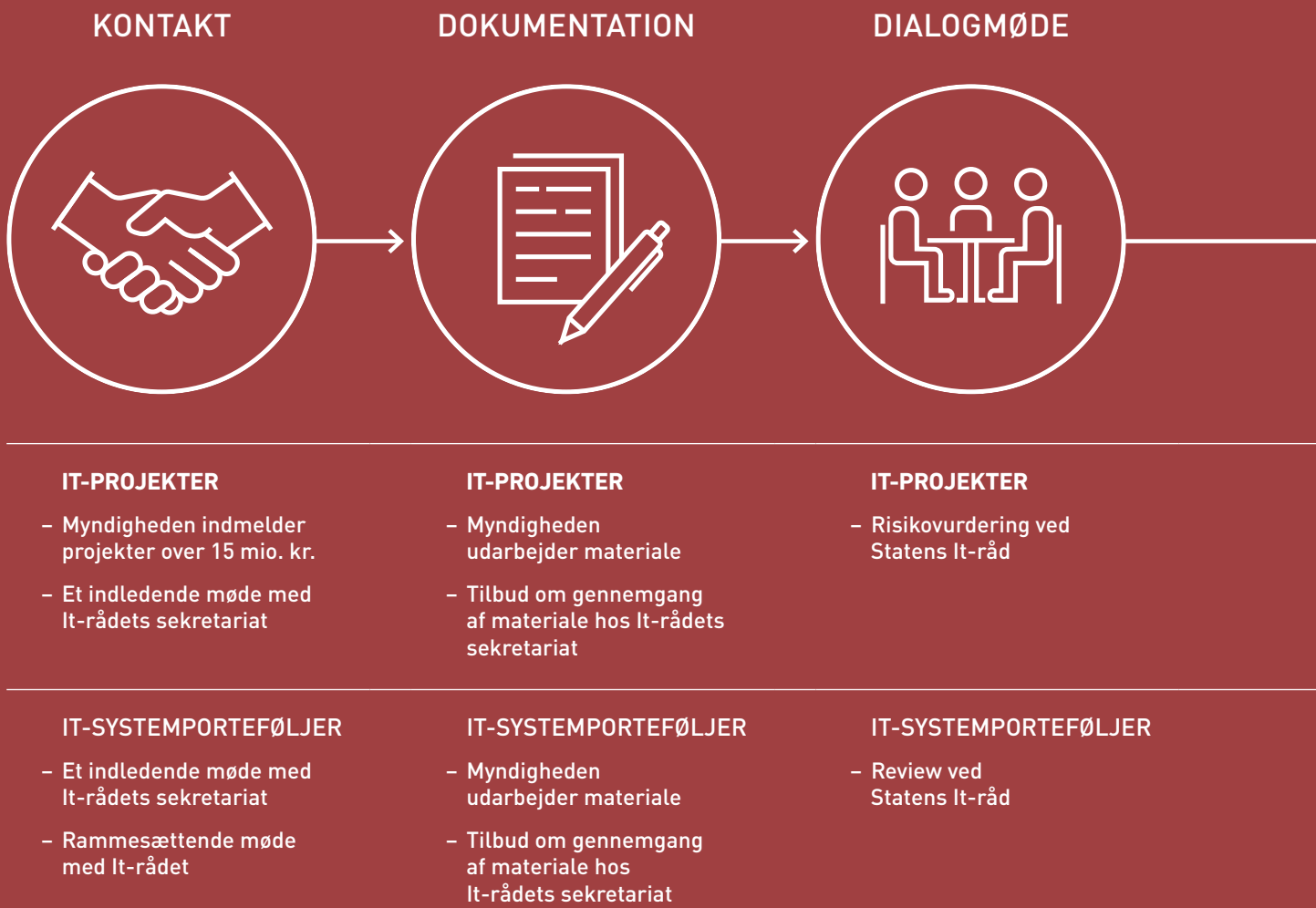
Rådet hjælper myndighederne med tidlig håndtering af risici i it-projekter og strategisk styring af deres it-systemporteføljer.

It-rådet understøtter de ansvarlige direktionsmedlemmer bag store statslige it-projekter og it-systemporteføljer med rådgivning og konkrete værktøjer. Rådet bidrager med risikovurderinger af alle statslige it-projekter over 15 mio. kr. og reviews af it-systemporteføljestyringen hos statslige myndigheder med årlige it-omkostninger på mere end 30 mio. kr. og/eller et eller flere samfundskritiske it-systemer i deres it-systemportefølje.

Hensigten med It-rådets risikovurderings- og rådgivningsproces er at bidrage til en professionel styring af risikofyldte it-projekter i staten. Rådet rådgiver myndig-

hederne i, hvordan de kan gennemføre it-projekterne inden for tid, budget og scope, så projekternes forventede gevinster kan realiseres.

Reviews af it-systemporteføljer gennemføres med målet om at styrke myndighedernes strategiske styring af it-systemporteføljen og derigennem sikre, at de statslige it-systemer er vedligeholdte, opdaterede og sikre. Målet er samtidig at skabe et samlet overblik over statens it-systemer og deres tilstand med særligt fokus på de samfunds- og forretningskritiske it-systemer.



ANBEFALINGER



IT-PROJEKTER

- Myndigheden får anbefalinger senest 10 dage efter indsendelse af materiale til risikovurdering

IT-SYSTEMPORTEFØLJER

- Myndigheden får anbefalinger senest 24 dage efter indsendelse af materiale til review

OPFØLGNING



IT-PROJEKTER

- Løbende opfølgning med Statens It-råd indtil et år efter projektafslutning
- Halvårlig statusrapportering

IT-SYSTEMPORTEFØLJER

- Opfølgning med Statens It-råd
- Årlig statusrapportering

SÅDAN ARBEJDER IT-RÅDET

Myndigheder indkaldes til review hvert 3. år, hvorimod myndigheder selv skal indmelde it-projekter til risikovurdering hos It-rådets sekretariat på det relevante tidspunkt i analysefasen.

På baggrund af risikovurdering og review modtager myndigheden et brev fra It-rådet med en række anbefalinger til myndighedens it-projekt eller it-porteføljestyling.



IT-RÅDETS VURDERINGSKORPS

Når der gennemføres risikovurderinger og reviews, får Statens It-råd hjælp af dygtige vurderingspersoner, der indgår i It-rådets vurderingskorps. Vurderingskorpsset består af både offentligt og privatansatte, som frivilligt påtager sig rollen som en del af deres egen kompetenceudvikling. Vurderingskorpsset bistår med sparring og ekspertviden ved risikovurderinger og reviews. De har alle solid erfaring med store it- og udviklingsprojekter og kan navigere i krydsfeltet mellem forretning og it.

Korpsets vurderingspersoner for risikovurderinger består af erfarne it-projektledere, -programledere og -porteføljeansvarlige. Denne del af korpsset består af cirka 20 vurderingspersoner, der alle har kompetencer inden for projektledelse, governance og organisering, implementering og udrulning af it-systemer, brugerinddragelse mv.

Korpsets vurderingspersoner for reviews består af cirka 15 vurderingspersoner, der primært er kontorchefer i statslige myndigheder med store it-porteføljer, og som beskæftiger sig med it-systemporteføljestyling til hverdag.

Vurderingskorpsets iagttagelser og vurderinger er med til at danne grundlag for den risikovurdering eller det review, som It-rådet står for. Der er typisk to vurderingspersoner, som deltager ved en risikovurdering eller et review. De er både med til det indledende arbejde og til selve dialogmødet med myndighederne.

Sekretariatet rekrutterer løbende nye medlemmer og er altid interesseret i nye profiler til vurderingskorpsset. Kontakt sekretariatet, hvis du ønsker at blive en del af korpsset.





DATAGRUNDLAG OG METODE

It-rådets statusrapport baserer sig på data om de statslige myndigheders it-projekter og it-systemporteføljer. Data er indsamlet fra reviews af myndighedernes it-systemporteføljer og den årlige statusrapportering, hvor myndighederne skal rapportere status på deres it-projekter og tilstanden for deres samfundskritiske it-systemer.

Data om it-projekter og it-systemporteføljer er baseret på myndighedernes egne rapporteringer og vurderinger af status. For projekterne har myndighederne rapporteret deres forventninger til projektudgifter, tidsplan og realisering af gevinster.

For systemporteføljerne har myndighederne vurderet deres it-systemer ud fra spørgsmål i de seks dimensioner i model for porteføljestyring: Forretningsunderstøttelse, teknisk tilstand, dokumentation og viden, kontrakter og sourcing, økonomi og sikkerhed. It-rådet har ikke kalibreret besvarelserne på tværs af myndigheder i behandlingen af data.

Data om myndighedernes it-projekter

It-projekter skal statusrapportere halvårligt, når de er risikovurderet og overgået til gennemførselsfasen. It-rådet tildeler trafiklys til alle de igangværende projekter frem til det halvår, hvor projekterne afslutter.

Data i denne rapport repræsenterer de 53 projekter, som statusrapporterer i 2. halvår 2022. De statslige it-projekters udgifter er opgjort i 2023-priser. Syv af de 53 projekter er afsluttet eller lukket i 2. halvår 2022 og tildeles derfor ikke et trafiklys. 46 projekter er fortsat i gennemførelsesfase og tildeles et trafiklys. I rapporten benævnes de 46 projekter som den igangværende projektportefølje. Udover ovenstående projekter indeholder rapporten data om andre projekter, som Statens It-råd har risikovurderet. It-rådet har siden 2011 og til og med 2022 gennemført 176 risikovurderinger.

Data om myndighedernes it-systemporteføljer

Alle statslige myndigheder med årlige it-omkostninger på 30 mio. kr. eller derover og/eller ét eller flere samfundskritiske it-systemer i deres it-systemportefølje skal følge model for porteføljestyring af statslige it-systemer og deltage i review

ved Statens It-råd. Efter review statusrapporterer myndighederne årligt på tilstanden af deres samfundskritiske systemer og status på arbejdet med It-rådets anbefalinger.

Data i denne rapport omfatter 40 ud af 41 myndigheder, som har været til review ved It-rådet frem til udgangen af 2022. Én myndigheds data indgår af sikkerhedsmæssige årsager ikke. Rapporten er baseret på data om myndighedernes kritiske systemer fra reviews samt data fra statusrapporteringer om samfundskritiske systemer. Grundet følsomheden af de oplysninger, der indgår i myndighedernes kortlægninger, er data fra reviews og statusrapporteringer præsenteret på aggregeret niveau.



STATUS PÅ STATENS IT-PROJEKTER



STATUS PÅ STATENS IT-PROJEKTER

It-rådets projektportefølje for 2. halvår 2022 udgør i alt 53 projekter, hvoraf 46 er igangværende projekter, der er blevet tildelt trafiklys. De 46 projekter har tilsammen forventede udgifter for 15 mia. kr. Projekternes gennemsnitlige forventede varighed er 5 år, og de gennemsnitlige forventede udgifter er 325 mio. kr. It-rådet har tildelt syv røde trafiklys, hvilket er en nedgang i antallet af røde trafiklys sammenlignet med 2021.

Færre røde trafiklys

It-rådet har tildelt 22 grønne trafiklys, 17 gule trafiklys og syv røde trafiklys til de statslige it-projekter for 2. halvår 2022¹. Sammenlignet med statusrapporten fra 2021 er andelen af de grønne trafiklys steget med otte procentpoint, de gule er steget med syv procentpoint, og røde trafiklys er faldet med 15 procentpoint. Det betyder, at færre projekter har væsentlige afvigelser ved denne statusrapportering.

Der er forskellige årsager til de røde og gule trafiklys, som blandt andet er tildelt, fordi projekterne oplever forsinkelser og fordyrelser i forhold

til deres senest godkendte plan. Størrelsen af overskridelserne på tid og økonomi varierer for de enkelte projekter i porteføljen. Overskridelserne på tid spænder fra cirka syv dage til 1,75 år, mens overskridelserne på økonomi spænder fra cirka 0,1 mio. kr. til cirka 33 mio. kr. Projekternes udfordringer kan skyldes eksterne betingelser såsom EU-lovgivning og politiske aftaler. Men også interne betingelser kan være fordyrende og forsinkende faktorer, fx udfordringer med den ledelsesmæssige prioritering, ressourcer eller leverandørstyring.

It-rådet finder det positivt, at der er færre røde trafiklys ved denne statusrapportering. Det er dog It-rådets vurdering, at der fortsat er for mange store it-projekter i gang hos de statslige myndigheder, og at det samlede aktivitetsniveau på it-området hos flere myndigheder er for højt i forhold til deres kapacitet. Det påvirker også de enkelte it-projekters mulighed for at komme succesfuldt i mål, hvis der ikke er tilstrækkelige ressourcer, økonomi og kompetencer til at gennemføre projekterne.

TILDELING AF TRAFIKLYS

Udgangspunktet for tildeling af trafiklys er projektets fremdrift i forhold til den aftalte baseline. Et projekt kan fx godt få et rødt trafiklys kort før afslutning, selvom projektet ser ud til at nå i mål med sit oprindelige formål, hvis det er forsinket eller fordyret i forhold til baseline. Trafiklyset er derfor en status i forhold til det planlagte projektførløb og ikke udtryk for en prognose for projektets færdiggørelse.

ÆNDRINGER AF BASELINE

Et projekts baseline (forventninger til samlede projektudgifter, varighed og gevinster) er udgangspunktet for statusvurderingen. Afvigelser fra baseline kan medføre, at projektet får tildelt gult eller rødt trafiklys som følge af It-rådets faglige vurdering. Projekter med rødt trafiklys indkaldes til et møde med It-rådet, hvor en justering af baseline kan være en mulig konsekvens. Et projekt kan også få en ny baseline, hvis projektet ved forelæggelse af aktstykket for Finansudvalget har fået tildelt nye midler.

¹ Offentliggørelsen af statusrapporteringen for it-projekter for 1. halvår 2022 blev forsinket som følge af folketingsvalget og den efterfølgende regeringsdannelse. Statusrapporteringen for 1. halvår er offentliggjort i forbindelse med denne statusrapport.



De røde og gule trafiklys fordeler sig på tværs af ministerområder

De 24 projekter med røde og gule trafiklys fordeler sig på ni ud af 15 ministerområder. Fordelingen af trafiklys viser, at der fortsat er udfordringer med it-udviklingen på tværs af flere af de ministerområder, som har projekter i porteføljen. Sammenlignet med statusrapporten fra 2021, hvor tre ministerområder alene havde projekter med grønne trafiklys, er der nu seks ministerområder, der kun har projekter med grønne trafiklys.

Projekter, som er tildelt grønne trafiklys, har gennemsnitligt lavere projektudgifter og kortere varighed sammenlignet med projekter, der er tildelt røde og gule trafiklys. It-rådet opfordrer myndighederne til at igangsætte flere korte og velafgrænsede projekter i stedet for

lange og omfattende projekter, som fortsat præger It-rådets projektportefølje.

Fire projekter er replanlagt

I 2. halvår 2022 er fire projekter blevet replanlagt. Det vedrører *Øget brug af biometri til fastlæggelse af udlændinges identitet* fra Udlændinge- og Integrationsministeriet, *Modernisering af SB/SKS* fra Økonomistyrelsen, *Implementeringscenter for Ejendomsvurderinger (ICE)* fra Vurderingsstyrelsen og Udviklings- og Forenklingsstyrelsen og *ESLE* fra Skattestyrelsen og Udviklings- og Forenklingsstyrelsen. Projekternes baseline er derfor justeret ved denne rapportering.

Fem afsluttede og to lukkede projekter

Fem projekter afslutter i 2. halvår 2022, og to projekter lukkes før tid. Kriminalforsorgen og Landbrugs-

styrelsen har besluttet at lukke henholdsvis NyX og Fremtidssikring af TUS med henblik på at revidere projekternes styringsgrundlag og efterfølgende starte nye projekter op, der skal sikre, at projekternes formål opfyldes. Fælles for de to projekter er, at de har afvejet væsentligt fra deres plan og styringsgrundlag. It-rådet anerkender, at det kan være en fornuftig beslutning at stoppe projekter, der har store afvigelser og ikke forventer at opfylde deres formål inden for tid og budget. En revision af projekternes styringsgrundlag kan bidrage til, at de kommer i mål inden for tid og budget og leverer den nødvendige it-understøttelse.

It-rådets vurdering af status for alle igangværende projekter fremgår af tabellen på side 16 til 18. I bilagsrapporten for 2. halvår 2022 er baggrunden for de enkelte projekters røde og gule trafiklys angivet.





UDELTE TRAFIKLYS FOR 2. HALVÅR 2022

46 PROJEKTER

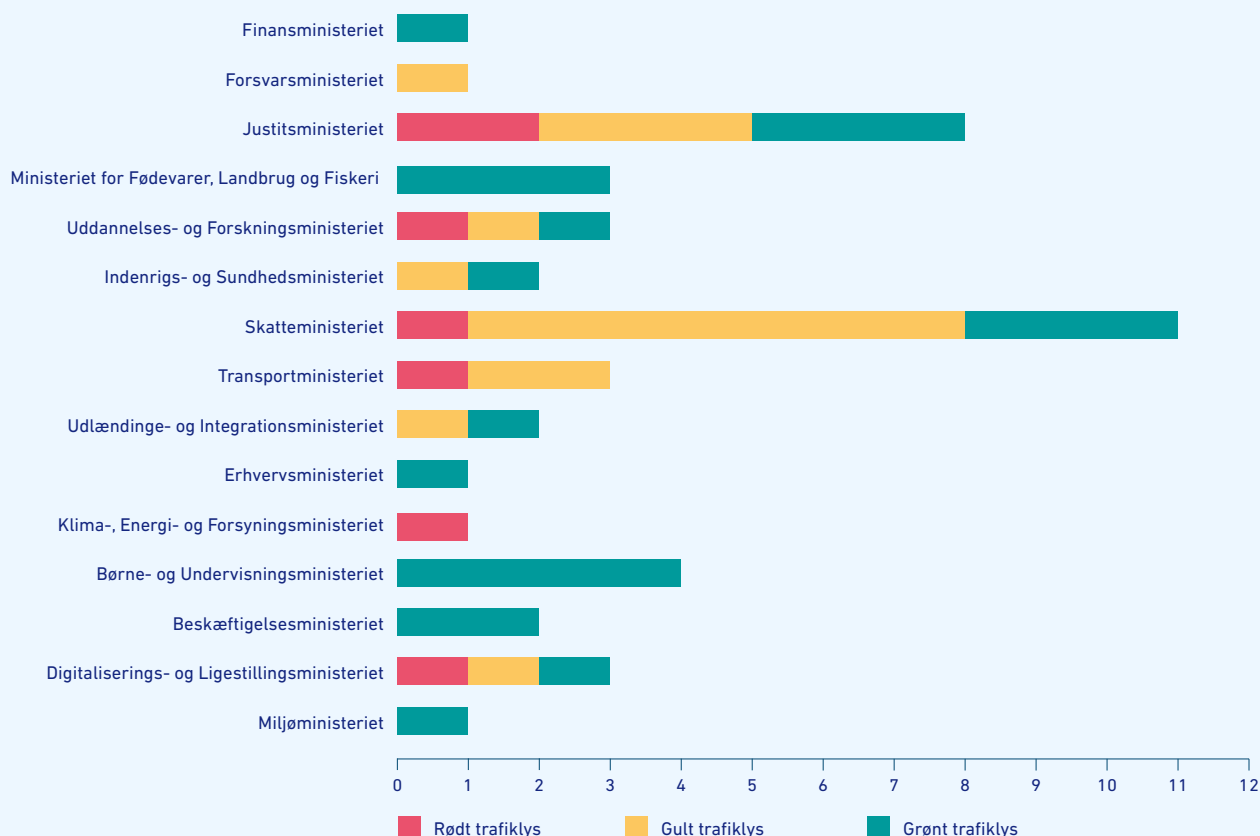


Grønt trafiklys: Projektet vurderes at være på sporet i forhold til den aftalte baseline.

Gult trafiklys: Projektet vurderes delvist at afvige fra den aftalte baseline og kan måske have behov for sparring med It-rådet.

Rødt trafiklys: Projektet vurderes at afvige væsentligt fra den aftalte baseline. It-rådet indkalder myndigheden til et møde med henblik på at få projektet tilbage på sporet.

TRAFIKLYS FOR 2. HALVÅR 2022 FORDELT PÅ MINISTEROMRÅDE



PROJEKTERNES GNS. FORVENTET VARIGHED FORDELT PÅ TRAFIKLYS FOR 2. HALVÅR 2022 (ÅR):



PROJEKTERNES GNS. FORVENTEDE PROJEKTUDGIFTER FORDELT PÅ TRAFIKLYS FOR 2. HALVÅR 2022 (MIO. KR.)





STATUSOVERBLIK OVER IGANGVÆRENDE STATSLIGE IT-PROJEKTER OG PROGRAMMER

| PROJEKT/PROGRAM | INSTITUTION | 1. HALVÅR 2022 | 2. HALVÅR 2022 |
|---|---|--------------------|-------------------|
| One Stop Moms 2 | Skattestyrelsen & Udviklings- og Forenklingsstyrelsen, Skatteministeriet | ● Nyt aktstykke | 7 |
| IAM (Identity Access Management) | Rigspolitiet, Justitsministeriet | ● | |
| Udvikling og drift af moderniseret Datafordeler | Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering, Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet | ● | |
| esas | Uddannelses- og Forskningsstyrelsen, Uddannelses- og Forskningsministeriet | ● | |
| NemLog-in3 | Digitaliseringsstyrelsen, Digitaliserings- og Ligestillingsministeriet | ● | |
| POLmedia | Rigspolitiet, Justitsministeriet | ● Nyt aktstykke | |
| AMiS | Vejdirektoratet, Transportministeriet | ● | |
| ESLE - Replanlagt | Skattestyrelsen & Udviklings- og Forenklingsstyrelsen, Skatteministeriet | ● | 2 Ny baseline |
| Implementeringscenter for Ejendomsvurderinger (ICE) - Nyt aktstykke | Vurderingsstyrelsen & Udviklings- og Forenklingsstyrelsen, Skatteministeriet | ● | |
| Eksport og EU-forsendelse | Toldstyrelsen & Udviklings- og Forenklingsstyrelsen, Skatteministeriet | ● | 15 |
| Implementeringscenter for Told (ICT) - DMS Import (EUTK) | Toldstyrelsen & Udviklings- og Forenklingsstyrelsen, Skatteministeriet | ● | |
| Kontrol- og risikostyring (KRS) i EUTK programmet | Toldstyrelsen & Udviklings- og Forenklingsstyrelsen, Skatteministeriet | ● | |
| Schengen it-program i UIM | Udlændinge- og Integrationsministeriet | ● Nyt aktstykke | |
| Implementering af SAP S/4HANA, inkl. nye asset management processer | Banedanmark, Transportministeriet | ● | |
| Mobilbaseret Varsling | Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse, Forsvarsministeriet | ● | |
| Indberetning til SIS | Rigspolitiet, Justitsministeriet | ● | |
| Smart Borders | Rigspolitiet, Justitsministeriet | ● | |
| ERP SAP S/4HANA | Statens Serum Institut, Indenrigs- og Sundhedsministeriet | ● | |
| TRACÉ | Vejdirektoratet, Transportministeriet | ● | |
| Boligprogrammet | Vurderingsstyrelsen & Udviklings- og Forenklingsstyrelsen, Skatteministeriet | ● | |
| MitID | Digitaliseringsstyrelsen, Digitaliserings- og Ligestillingsministeriet | ● | |
| POL-DISP | Rigspolitiet, Justitsministeriet | ● | |
| Nyt SIS | ØSS-samarbejdet, Uddannelses- og Forskningsministeriet | ● | |
| DAC7 | Skattestyrelsen & Udviklings- og Forenklingsstyrelsen, Skatteministeriet | | |



| PROJEKT/PROGRAM | INSTITUTION | 1. HALVÅR 2022 | 2. HALVÅR 2022 |
|--|---|----------------|------------------|
| Øget brug af biometri til fastlæggelse af udlændinges identitet - Nyt aktstykke | Udlændinge- og Integrationsministeriet | ● | 2 Ny baseline |
| Modernisering af SB/SKS - Nyt aktstykke | Økonomistyrelsen, Finansministeriet | ● | |
| CAP2020 IT regelimplementering | Landbrugsstyrelsen, Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri | ● | 20 |
| Næste generation Digital Post | Digitaliseringsstyrelsen, Digitaliserings- og Ligestillingsministeriet | Nyt aktstykke | |
| Elektronisk Certificering | Fødevarestyrelsen, Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri | Ny baseline | |
| Straffe- og skifteprojektet | Domstolsstyrelsen, Justitsministeriet | ● | |
| BAR Dashboard | Fiskeristyrelsen, Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri | ● | |
| Digital Naturovervågning | Miljøstyrelsen, Miljøministeriet | ● | |
| Genudbud af AFIS | Rigspolitiet, Justitsministeriet | ● | |
| Modernisering af STAR's it-portefølje | Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, Beskæftigelsesministeriet | ● | |
| Den Koordinerede Tilmelding til Gymnasiale Ungdomsuddannelser | Styrelsen for It og Læring, Børne- og Undervisningsministeriet | ● | |
| Specialpædagogisk Støtteadministrationssystem | Styrelsen for It og Læring, Børne- og Undervisningsministeriet | ● | |
| Digitalt Skibsregister | Søfartsstyrelsen, Erhvervsministeriet | ● | |
| SU-modernisering | Uddannelses- og Forskningsstyrelsen, Uddannelses- og Forskningsministeriet | ● | |
| Ejendomsdataprogrammet | Vurderingsstyrelsen & Udviklings- og Forenklingsstyrelsen, Skatteministeriet | ● | |
| Modernisering af AT's it-landskab | Arbejdstilsynet, Beskæftigelsesministeriet | | |
| Fortroligt | Fortroligt | | |
| PUMA | Lægemiddelstyrelsen, Indenrigs- og Sundhedsministeriet | | |
| Modernisering af FGU tilskudsadministration | Styrelsen for It og Læring, Børne- og Undervisningsministeriet | | |
| Folkeskolens Nationale Færdighedstest | Styrelsen for It og Læring, Børne- og Undervisningsministeriet | | |
| Betalingstjenester (PSP) | Skattestyrelsen & Udviklings- og Forenklingsstyrelsen, Skatteministeriet | | |
| Logisk indberetningskontrol | Skattestyrelsen & Udviklings- og Forenklingsstyrelsen, Skatteministeriet | | |



| PROJEKT/PROGRAM | INSTITUTION | 1. HALVÅR 2022 | 2. HALVÅR 2022 |
|--|---|--------------------|------------------------|
| Nyt våbenregister | Rigspolitiet, Justitsministeriet | ● | 5 Afsluttet |
| PlanStatus | Banedanmark, Transportministeriet | ● | |
| CAP2020 IT fundament | Landbrugsstyrelsen, Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri | ● Nyt aktstykke | |
| Digital løsning til graviditetsforløb | Sundhedsdatastyrelsen, Indenrigs- og Sundhedsministeriet | ● | |
| Høreprogrammets initiativ 1: En digital og mere effektiv visitation til høreapparatbehandling | Sundhedsdatastyrelsen, Indenrigs- og Sundhedsministeriet | ● | |
| NyX | Kriminalforsorgen, Justitsministeriet | ● | 2 Lukket |
| Fremtidssikring af TUS | Landbrugsstyrelsen, Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri | ● | |



NØGELTAL OM IT-RÅDETS IGANGVÆRENDE PROJEKTPORTEFØLJE

ANTAL
PROJEKTER

46

ANTAL PROJEKTER
OVER 1 MIA. KR.

5

SAMLEDE FORVENTEDE
PROJEKTUDGIFTER

15

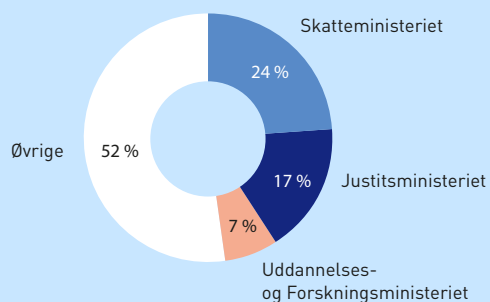
MILLIARDER KRONER

GENNEMSNITLIG
FORVENTET VARIGHED

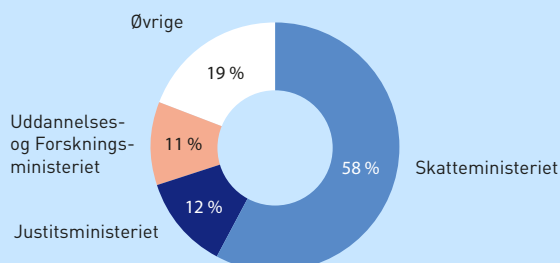
5

ÅR

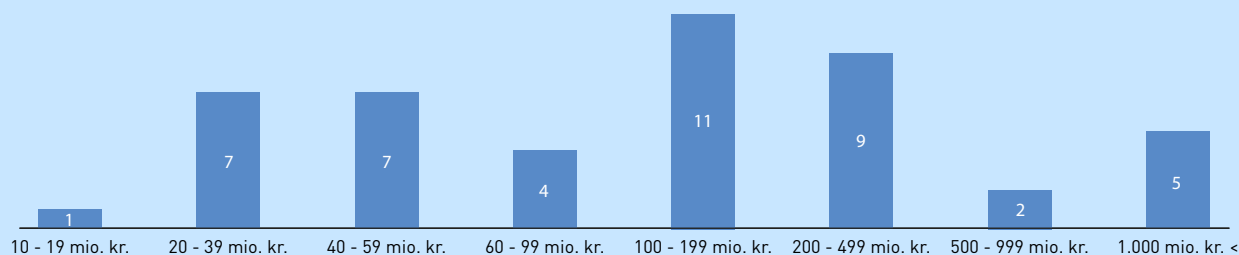
IT-PROJEKTER FORDELT PÅ MINISTEROMRÅDER



UDGIFTER FORDELT PÅ MINISTEROMRÅDER



PROJEKTER FORDELT EFTER UDGIFTER





UDVIKLINGEN I IT-RÅDETS PROJEKTPORTEFØLJE

Over de seneste år er de statslige it-projekters samlede forventede udgifter og gennemsnitlige forventede udgifter steget markant, men udviklingen er stagneret fra 2. halvår 2021 til 2. halvår 2022. Varigheden af projekterne har også været stigende og er fortsat steget en smule fra 2021 til 2022.

It-projekterne bliver dyrere og længere

De seneste år har tendensen været, at myndighederne fra start har planlagt projekterne længere og dyrere. Således havde et gennemsnitligt projekt i 1. halvår 2019 forventede udgifter på cirka 119 mio. kr. ved projektets start, hvilket i 2. halvår 2022 er steget til cirka 216 mio. kr. Tilsvarende havde det gennemsnitlige projekt en forventet varighed på cirka 3,5 år i 1. halvår 2019 mod cirka fire år i 2. halvår 2022.

Der er stor forskel på de statslige it-projekters størrelse – både i forventet varighed og forventede udgifter. Gennemsnittet kan derfor give et skævt billede af udviklingen i projektudgifter og varighed over tid. Et mere nuanceret billede af udviklingen kan opnås ved at tage udgangspunkt i medianen. Medianen for projektudgifterne og varigheden viser samme stigende tendens, og det viser, at myndighederne generelt har igangsat flere større projekter end tidligere.

Tilsvarende har projekternes overskridelser målt på tid og økonomi været stigende. Forskellen på et projekts oprindelig baseline og

statusrapportering er således markant større i 2. halvår 2022, hvor forskellen er 75,3 mio. kr., sammenlignet med 1. halvår 2019, hvor forskellen er 9,1 mio. kr. Størrelsen på overskridelserne varierer dog for de enkelte projekter. Ses der på medianen er forskellene mellem oprindelig baseline og statusrapportering langt mindre, da den i 2. halvår 2022 er 14,5 mio. kr. og i 1. halvår 2019 er 0,3 mio. kr. Det viser, at det er få projekter, der driver de større overskridelser. Overskridelserne viser, at der stadig er plads til forbedring i myndighedernes evne til at gennemføre it-projekter inden for tidsplan og budget.

It-rådet har gennem årene understreget, at myndighederne bør bryde projekterne ned i mindre dele og afgrænse den opgave, projekterne skal løse mest muligt, så betingelserne for at gennemføre dem inden for de aftalte rammer forbedres.

Projekternes udgifter og varighed stiger mindre end tidligere

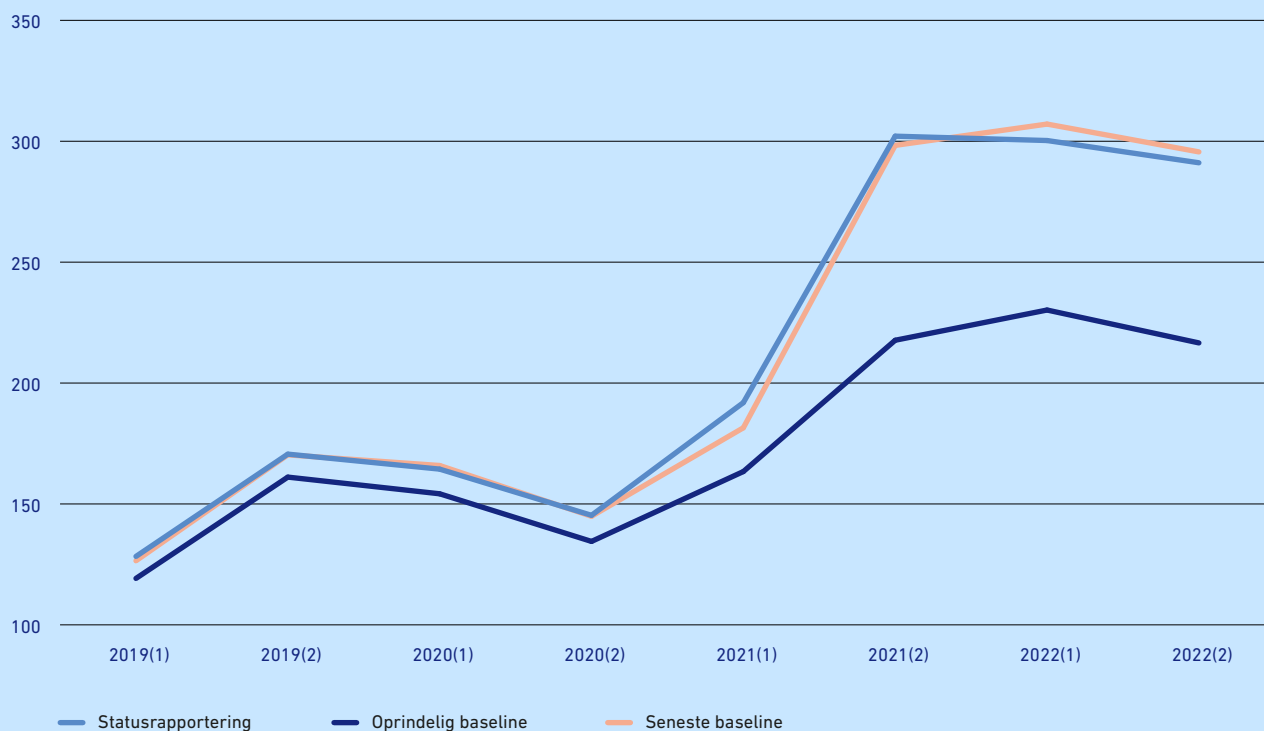
Forbedringen er måske på vej - for fra 2. halvår 2021 til 2. halvår 2022 viser data, at udviklingen med

dyrere projekter er stagneret. It-rådet finder det positivt, at kurven er fladet ud, da det indikerer, at myndighederne er begyndt at planlægge projekterne mindre. It-rådet ser frem til at følge udviklingen de kommende år og vil holde øje med, om tendensen fortsætter.

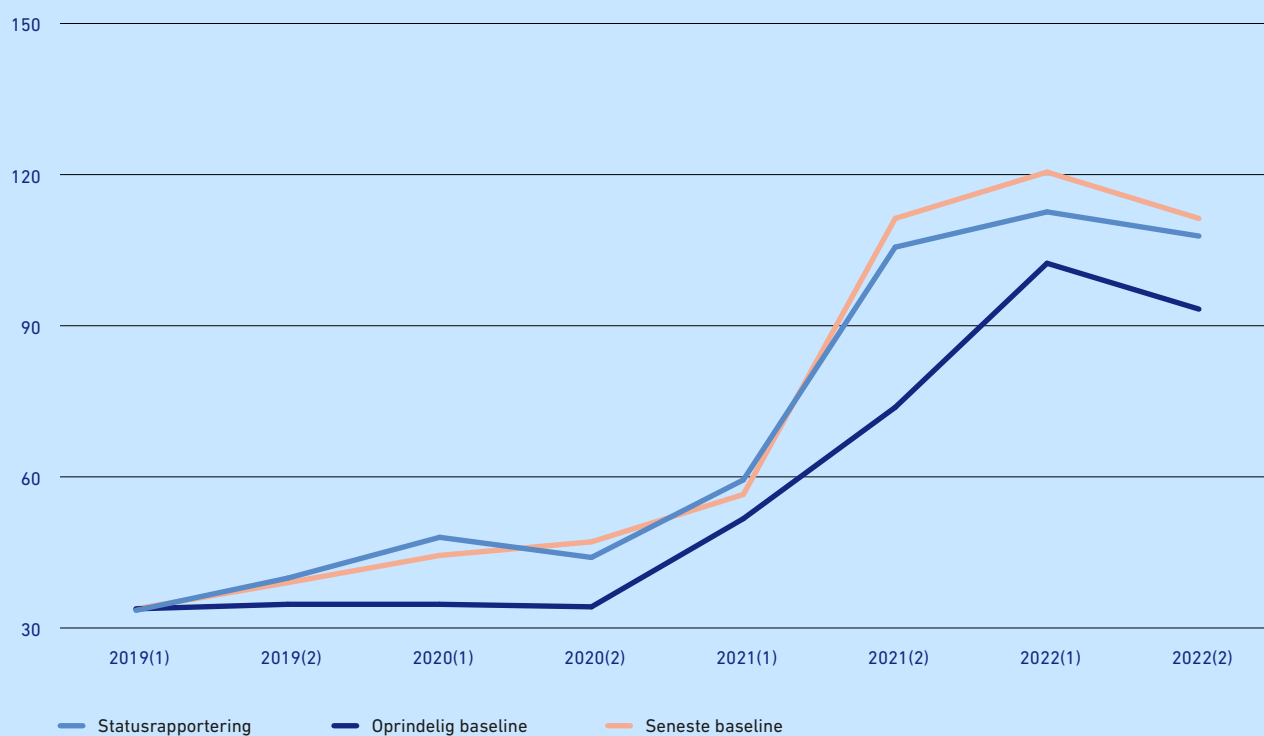
Omvendt har den gennemsnitlige forventede varighed for projekterne været svagt stigende fra 2021 til 2022. It-rådet finder det dog positivt, at der kun er tale om en mindre stigning, men opfordrer igen myndighederne til at gøre projekterne så korte som muligt, så de leverer værdi til brugerne hurtigere. Samtidig er kompleksiteten på det statslige it-område steget i takt med, at den offentlige sektor er blevet mere digitaliseret. Det skyldes blandt andet, at der er flere komplekse integrationer til andre systemer, højere krav til sikkerhed og højere forventninger til, hvad de nye it-løsninger skal kunne. It-rådet opfordrer myndighederne til at prioritere vedligehold af deres it-systemer højere, så store og dyre komplette udskiftninger af systemerne forebygges.



SAMLEDE FORVENTEDE PROJEKTUDGIFTER (GNS. PR. PROJEKT) MIO. KR.



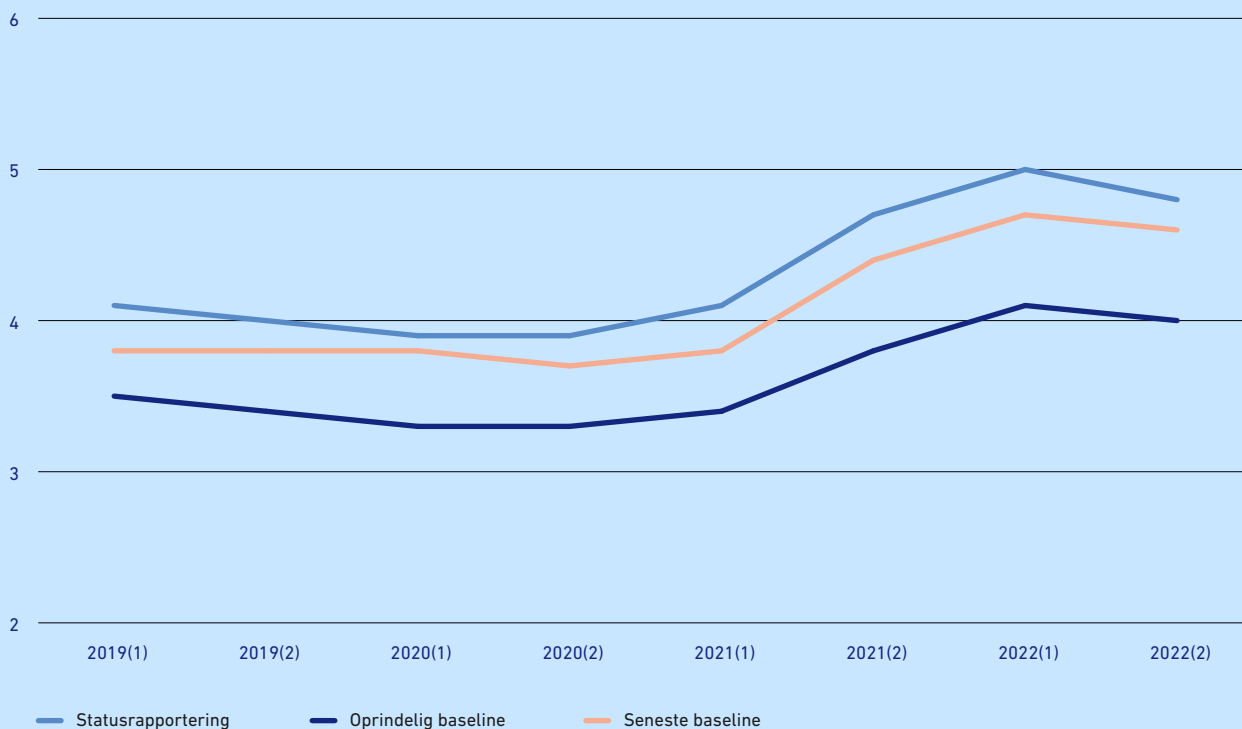
SAMLEDE FORVENTEDE PROJEKTUDGIFTER (MEDIAN) MIO. KR.



Tal i parentes efter årstallet angiver halvåret for rapportering.



FORVENTET VARIGHED (GNS.) ÅR



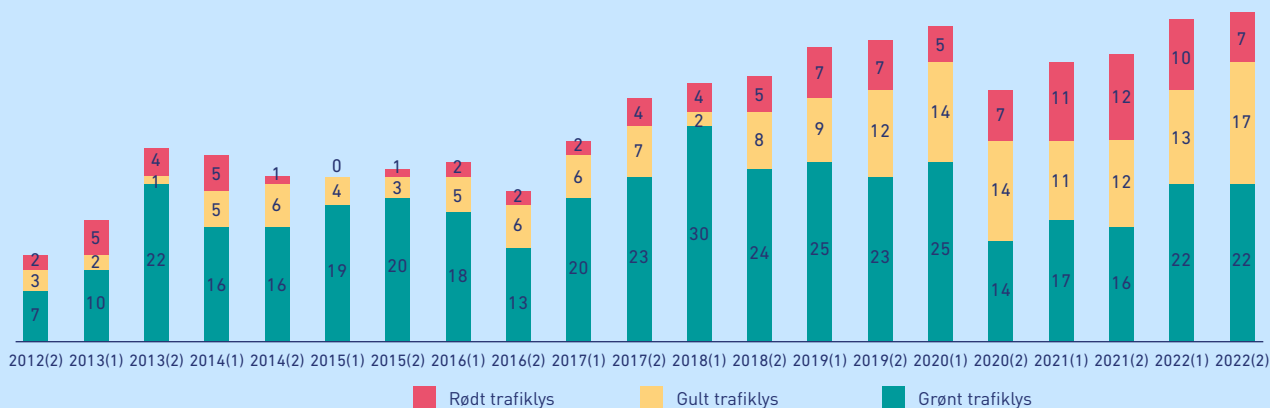
FORVENTET VARIGHED (MEDIAN) ÅR



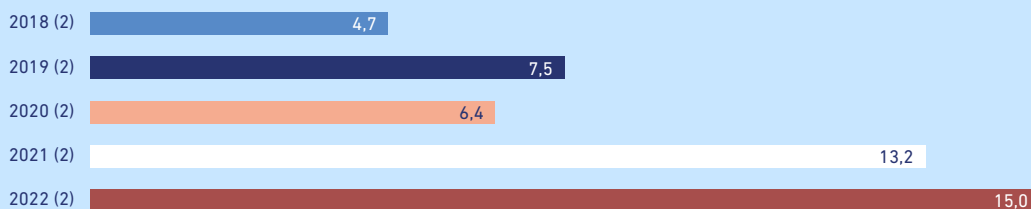
Tal i parentes efter årstallet angiver halvåret for rapportering.



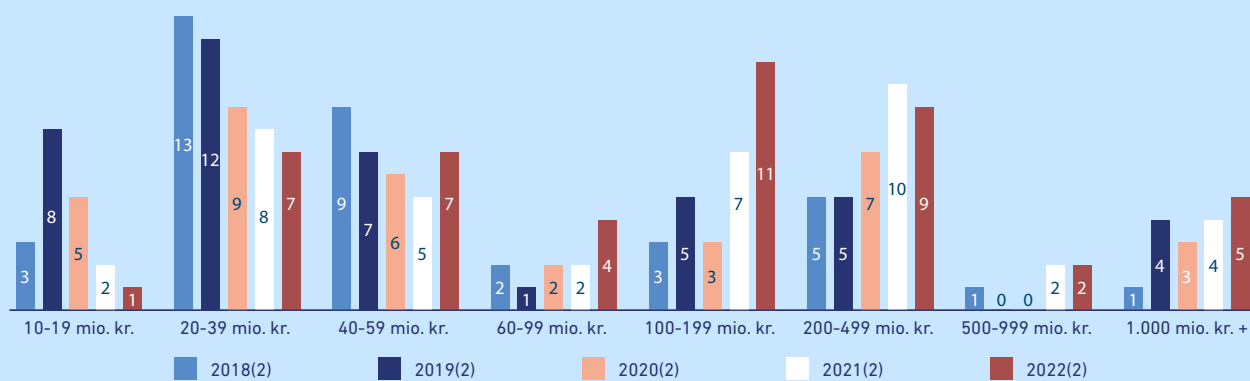
FORDELING AF TRAFIKLYS FRA 2012-2022



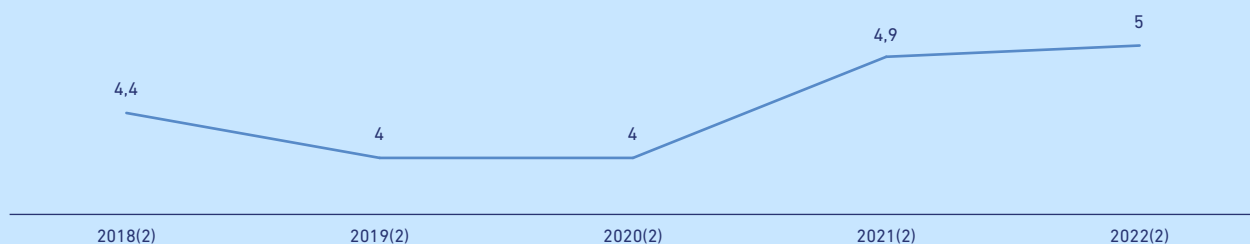
PROJEKTERNES FORVENTEDE UDGIFTER FRA 2018-2022 (MIA. KR.)



PROJEKTER FORDELT EFTER UDGIFTER FRA 2018-2022



GENNEMSITLIG FORVENTET VARIGHED FRA 2018-2022 (ÅR)



Tal i parentes efter årstallet angiver halvåret for rapportering.



DOMSTOLSSTYRELSENS ERFARINGER MED STRAFFE- OG SKIFTEPROGRAMMET OG SPARRING VED STATENS IT-RÅD

INTERVIEW

Kristian Hertz

Direktør
Domstolsstyrelsen



I 2020 igangsatte Domstolsstyrelsen straffe- og skifteprogrammet, som skal udvikle en moderniseret løsning til at understøtte straffe- og skifteområderne ved Danmarks Domstole. Straffe- og skiftesagerne er store sagsområder ved domstolene, som i dag behandles i ældre systemer, der skal fornyes. Programmet er det hidtil største i Domstolsstyrelsen, og hensigten er, at det skal skabe øget gennemsigtighed, større brugervenlighed og sikre en hurtigere sagsgang. Programmet har leveret første del af løsningen, Skifteportalen, som er implementeret i alle skifteretter.

Hvad har størst betydning for, at programmet forløber godt?

Det allervigtigste for programmets forløb og foreløbigt gode resultater har uden tvivl været den høje grad af brugerinvolvering. Både i form af den tætte dialog med og inddragelse af retterne, hvor ledere og medarbejdere fra retterne løbende er med til at forme løsningerne, og i forhold til involveringen af vores eksterne samarbejdspartnere i form af andre myndigheder, advokathuse, interesseorganisationer mfl.

De fleste medarbejdere er dedikeret fuldt til programmet, og det har givet en sammenhængende og stærk leveranceorganisation. Løsningerne bliver kodet af vores egne udviklingsteams, og det har været afgørende for at sikre høj kvalitet, driftsstabilitet og brugervenlighed i løsningerne. Undervejs i programmet har vi sørget for at rekruttere dygtige interne ressourcer, som blandt andet skal medvirke til, at vi fastholder viden og kompetencer internt i Domstolsstyrelsen.

De grundige analyser og forberedelser, som vi gjorde os forud for risikovurderingen, har givet et solidt strategisk, økonomisk og organisatorisk fundament for programmets opstart og fremdrift. Og så har dialogen med It-rådet og deres anbefalinger givet et godt grundlag, som vi nu bygger videre på.

Hvordan brugte I den tidlige sparring med It-rådet i tilrettelæggelsen af programmet?

Vi har haft et tæt samspil med It-rådet forud for risikovurderingen, hvor konstruktive drøftelser og god sparring på flere dialogmøder gav en række justeringer af vores strategier. Den løbende dialog gav It-rådet et dybere indblik i programmet, og gav dem mulighed for at give brugbar rådgivning om mange aspekter af programmet, som blev tænkt med i den videre planlægning.



Gav sparringen og dialogen med It-rådet anledning til ændringer i måden at arbejde med programmet på?

Ja, den førte til særligt tre justeringer. For det første førte den til, at vi på et tidligt tidspunkt fik tænkt driften af det nye system sammen med vores eksisterende driftsorganisation, og at vi gik væk fra en cloudbaseret driftsstrategi.

For det andet fik vi tilpasset og udformet en mere realistisk sourcingstrategi, hvor vi tog bedre højde for rekrutteringssituationen og det aktuelle arbejdsmarked for it-kompetencer.

For det tredje justerede vi vores releaseplan og fik delt planen op i flere releases med fokus på at realisere de største gevinster for retterne først.

Hvordan inddrager I It-rådet nu, hvor programmet er i gang?

Vi inviterer It-rådet til demonstration af de udviklede løsninger i hver release, inden de går i drift, så de løbende har mulighed for at få et tæt indblik i den konkrete udvikling af løsningen og kan give os bedre rådgivning. Vi inviterer også It-rådet til statusmøde cirka halvårligt, hvor vi taler om fremdrift, risici og andre aktuelle emner.

Hvad får I ledelsesmæssigt og som program ud af sparringen med It-rådet?

Jeg synes, at vi får rigtig meget ud af sparringen med It-rådet. It-rådet forholder sig konstruktivt til programmets status, udfordringer og risici, og bidrager med vigtige input og sparring på baggrund af den erfaring og viden, de har fra deres egne it-projekter og andre it-projek-

ter i staten. Det er en klar fordel, at et af rådsmedlemmerne også er i dialog med andre myndigheder i straffesagskæden på Justitsministeriets område. Det giver et bedre indblik i afhængighederne og udfordringerne for programmet og bidrager med nye gode perspektiver.

Hvilke råd vil I give til andre myndigheder og projekter i forhold til at få udbytte af dialogen og sparringen med It-rådet?

Min anbefaling til andre myndigheder er, at det er afgørende for udbyttet af samarbejdet med It-rådet, at man er fuldstændig åben og ærlig om udfordringer og risici, og bruger rådet aktivt i alle faser af projektet. På den måde bliver de en værdifuld sparringspartner, som hjælper projektet i den rigtige retning.



STATUS PÅ STYRINGEN AF STATENS IT-SYSTEM- PORTEFØLJER



OVERBLIK OVER TILSTANDEN AF STATENS IT-SYSTEMPORTEFØLJER

I 2022 påbegyndte Statens It-råd anden runde af reviews af myndighedernes it-systemporteføljestyring, og 13 myndigheder har nu gennemgået deres andet review ved It-rådet. Tilstanden af myndighedernes it-systemporteføljer i 2022 er overordnet set uændret i forhold til 2021.

Statens It-råd har opdateret overblikket over myndighedernes systemporteføljer

Siden 2018 har Statens It-råd foretaget reviews af it-systemporteføljestyringen hos 41 statslige myndigheder, heriblandt myndigheder med de største it-systemporteføljer. It-rådet har påbegyndt anden runde af reviews, og 13 af de 41 myndigheder har gennemgået review for anden gang. It-rådet har opdateret overblikket over tilstanden af den statslige it-systemportefølje og har også fået et foreløbigt indblik i udviklingen i tilstanden af systemporteføljerne over tid hos de myndigheder, som har gennemgået to reviews.

Omkostningerne til it i staten stiger fortsat

Tal fra myndighedernes årsrapporter for 2021 viser, at staten samlet bruger cirka 10,6 mia. kr. årligt på it. Det er en stigning i forhold til året før, og det viser, at staten fortsat bruger flere penge på it. Det understreger behovet for at have overblik over og styring med udgifterne. De 41 myndigheder, der har været til review ved Statens It-råd, har årlige it-omkostninger for cirka 9,9 mia. kr., hvilket svarer til 93,4 pct. af statens samlede it-omkostninger.

Myndighederne bruger flest penge på de kritiske systemer

Myndighederne har samlet kortlagt 1.112 systemer i forbindelse med reviews. Heraf er seks pct. af systemerne vurderet som samfundskritiske, 62 pct. vurderet som forretningskritiske og 32 pct. som ikke-kritiske. Langt størstedelen af de systemrettede it-omkostninger, som myndighederne har angivet ved reviews, bruges på forretnings- eller samfundskritiske it-systemer. Myndighederne bruger forholds-mæssigt flere penge på de samfundskritiske systemer end på de forretnings- og ikke-kritiske systemer. Det kan hænge sammen med, at de samfundskritiske systemer er særligt vigtige for myndighederne og for samfundet.

DEFINITION AF IT-SYSTEMERS KRITIKALITET

Model for porteføljestyling af statslige it-systemer opstiller definitioner af forretningskritiske og samfundskritiske it-systemer.

Forretningskritiske it-systemer er it-systemer, hvor driftsforstyrrelser kan medføre, at størstedelen af myndighedens medarbejdere ikke kan arbejde, eller at myndigheden vanskeligt kan overholde sine forvaltningsmæssige forpligtelser.

Samfundskritiske it-systemer er it-systemer, hvor større driftsforstyrrelser resulterer i væsentlige udfordringer for samfundet som helhed fx i form af økonomiske tab hos stat, virksomheder eller borgere, længerevarende nedbrud af kritisk infrastruktur eller reelle trusler for den nationale sikkerhed. Samfundskritiske it-systemer er således it-systemer, hvor utilgængelighed og driftsustabilitet i it-systemerne kan få markante følger for samfundet og for opretholdelsen af samfundskritiske processer.



SAMLEDE ÅRLIGE IT-OMKOSTNINGER
I STATEN ER CIRKA

10,6

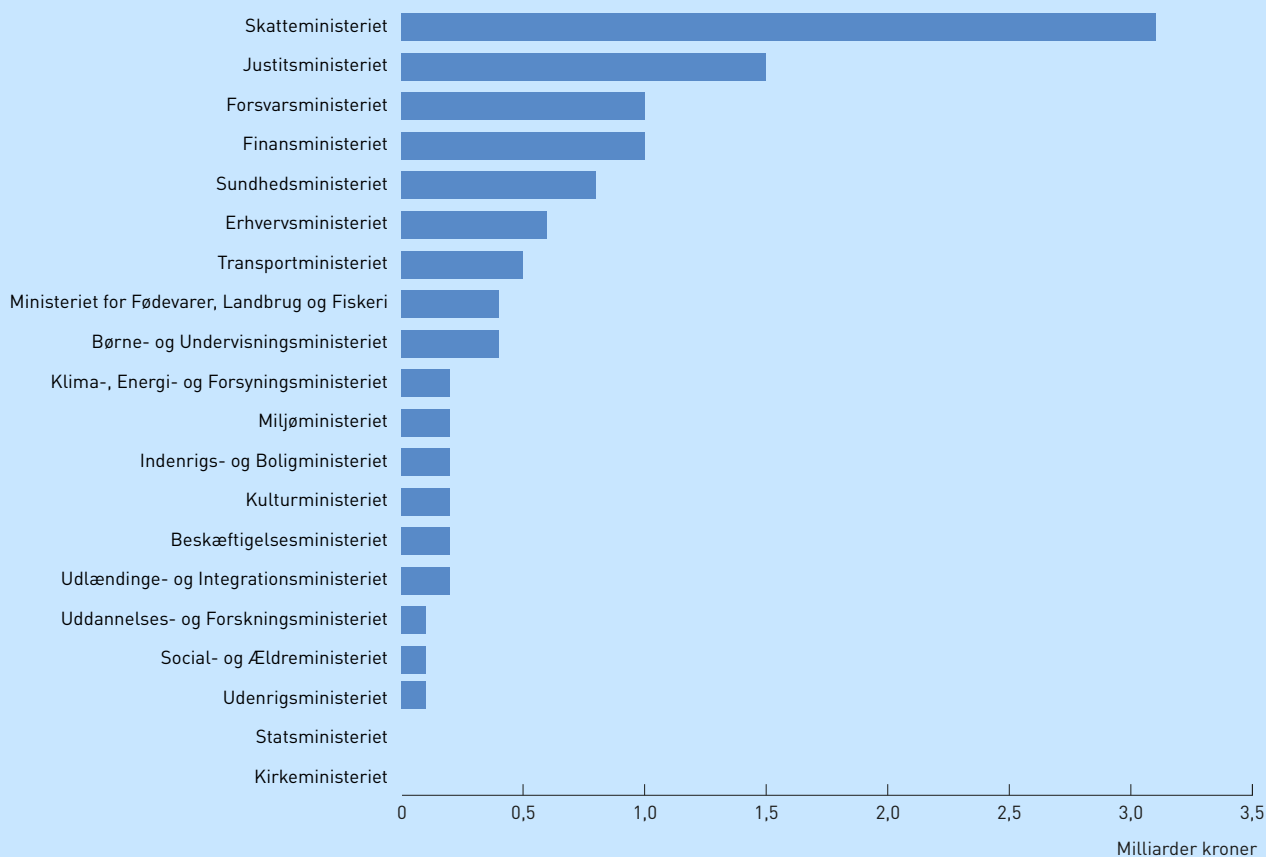
MILLIARDER KRONER

SAMLEDE ÅRLIGE IT-OMKOSTNINGER FOR
REVIEWEDE MYNDIGHEDER ER CIRKA

9,9

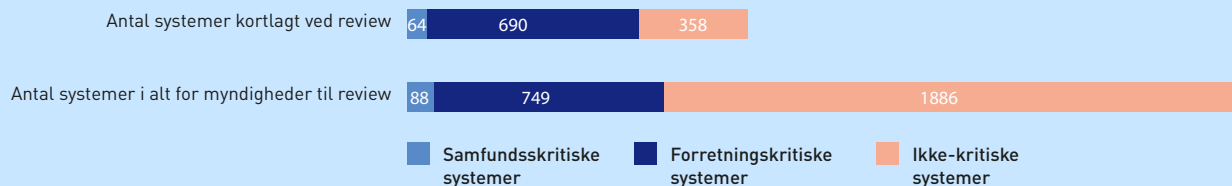
MILLIARDER KRONER

MINISTEROMRÅDERNES ÅRLIGE IT-OMKOSTNINGER I 2021 (MIA. KR.) (2022-PRISER)



Myndighedernes årlige it-omkostninger er indsamlet fra årsrapporterne for 2021. Ministerområderne er derfor fremstillet efter daværende ressortfordeling. Omkostningerne er baseret på myndighedernes selvrapporterede data og vurderinger og er behæftet med en vis usikkerhed.

ANTAL KORTLAGTE IT-SYSTEMER HOS REVIEWEDE MYNDIGHEDER IFT. SAMLET ANTAL STATSLIGE IT-SYSTEMER



I forbindelse med kortlægningen af deres it-systemporteføljer vurderer myndighederne selv hvilke af deres systemer, der er samfundskritiske. Ved de gennemførte reviews er 64 it-systemer angivet som samfundskritiske. Ved statusrapporteringen for 2022 har myndighederne meldt, at de har 88 samfundskritiske systemer.



Systemtilstanden er samlet set uændret siden 2021

Tilstanden af myndighedernes it-systemporteføljer er i 2022 overordnet set uændret i forhold til 2021.

Myndighederne angiver, at 82 pct. af de kortlagte kritiske systemer har alle relevante sikkerhedsopdateringer og patches implementeret, og for 74 pct. af systemerne er dokumentationen retvisende. Dette er uændret siden 2021.

Myndighederne vurderer, at it-systemernes forretningsunderstøttelse og tekniske tilstand er tilfredsstillende for henholdsvis

82 pct. og 72 pct. af de kortlagte kritiske systemer. Til sammenligning var tallene i statusrapporten for 2021 henholdsvis 81 pct. og 71 pct. For 77 pct. af systemerne er der tilstrækkelige interne ressourcer med teknisk viden om systemerne, hvilket er en tilbagegang på to procentpoint siden 2021.

En række kritiske systemer har udfordringer

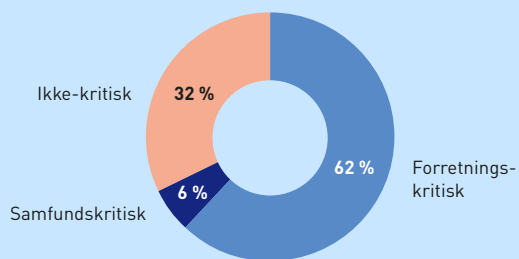
På de enkelte dimensioner (forretningsunderstøttelse, teknisk tilstand, sikkerhed og dokumentation og viden) har mellem 18 og 28 pct. af de kritiske systemer dog udfordringer. It-rådet anser dette

som en for høj andel og opfordrer myndighederne til at forbedre situationen. Der er forskel på omfanget og karakteren af de enkelte myndigheds udfordringer, men It-rådet opfordrer til, at alle myndighederne fortsætter med at forbedre tilstanden af deres systemer. Det er afgørende, at myndighederne prioriterer vedligehold og opdatering af deres it-systemer højere, så tilstanden af systemporteføljerne løbende forbedres, systemernes levetid forlænges, og vedligeholdelsefter-sløb forebygges. En vedligeholdt it-systemportefølje er fundamentet for den digitale offentlige sektor.

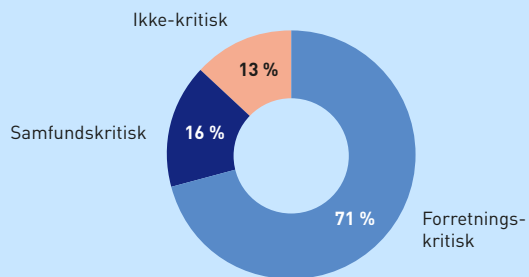




KORTLAGTE IT-SYSTEMER FORDELT PÅ KRITIKALITET



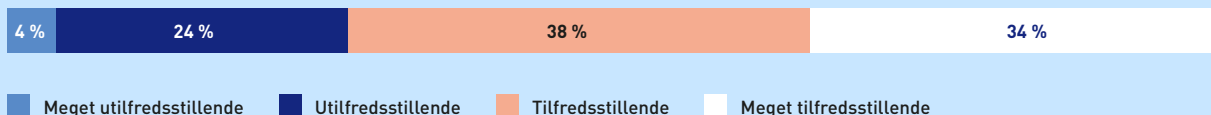
IT-OMKOSTNINGER FOR KORTLAGTE IT-SYSTEMER FORDELT PÅ KRITIKALITET



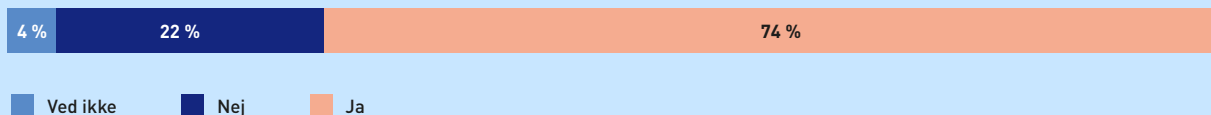
MYNDIGHEDERNES TILFREDSHED MED KORTLAGTE KRITISKE IT-SYSTEMERS FORRETNINGSUNDERSTØTTELSE



MYNDIGHEDERNES TILFREDSHED MED KORTLAGTE KRITISKE IT-SYSTEMERS TEKNISKE TILSTAND

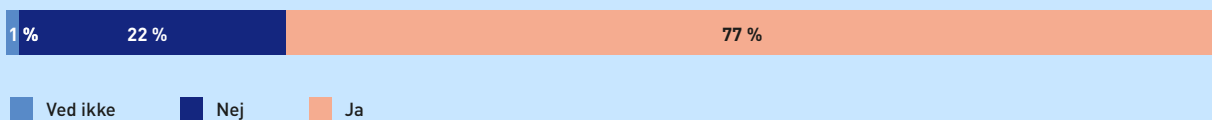


ER DOKUMENTATIONEN RETVISENDE FOR DE KORTLAGTE KRITISKE IT-SYSTEMERS NUVÆRENDE TILSTAND?

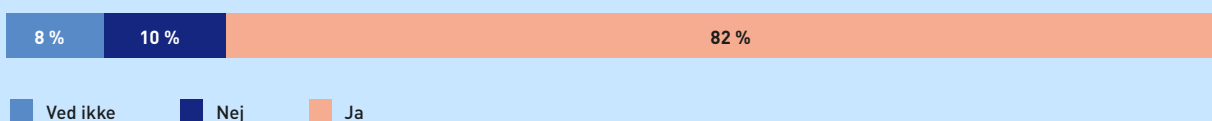




ER DER TILSTRÆKKELIGE INTERNE RESSOURCER MED TEKNISK VIDEN OM DE KORTLAGTE KRITISKE IT-SYSTEMER?



ER ALLE RELEVANTE SIKKERHEDSOPDATERINGER OG PATCHES IMPLEMENTERET FOR DE KORTLAGTE KRITISKE IT-SYSTEMER?





13 myndigheder har været til review for anden gang

Påbegyndelsen af anden runde af reviews har givet It-rådet et indledende billede af udviklingen i systemtilstanden hos de 13 myndigheder, der har gennemgået to reviews. De 13 myndigheder har samlet set kortlagt flere systemer og en større del af deres it-omkostninger end ved deres første review. It-rådet finder det positivt, da det bidrager til et bedre overblik over den samlede portefølje og skaber størst mulig klarhed over udfordringerne og udgifterne i it-systemporteføljerne.

Konklusionerne skal drages med forsigtighed

Flere af de 13 myndigheder har genbesøgt deres kortlægning, kritikalitetsvurdering af systemerne og definition af et it-system ved andet review. Derfor er de to kortlægninger ikke identiske i forhold til, hvilke systemer de omfatter.

Ved anden runde af reviews har It-rådet justeret formen på den spørgeramme, som myndighederne bruger til at kortlægge deres it-systemer. Formålet er at tilskynde myndighederne til at tilvejebringe et fuldt porteføljeoverblik, så alle systemer kortlægges. Spørgsmålene i kortlægningen er justeret, så den er blevet mere præcis og anvendelig for myndighederne. Derfor er det ikke alle spørgsmål fra første og andet review, som kan sammenlignes én til én.

Sammenligningsgrundlaget udgøres foreløbigt blot af 13 myndigheder, og det kan ikke generaliseres til resten af myndighederne. Derfor skal der udvises forsigtighed med at drage konklusioner om udvik-

lingen i systemporteføljerne over tid. It-rådet ser frem til at følge udviklingen for resten af myndighederne og vil samle op på udviklingen, når anden runde af reviews er afsluttet.

Foreløbigt indblik i udviklingen i systemporteføljer over tid for 13 myndigheder

Myndigheder, der har været til review for anden gang, angiver, at flere kritiske systemer har en tilfredsstillende forretningsunderstøttelse og teknisk tilstand end ved forrige review. Til gengæld er der sket en stigning i antallet af kritiske systemer, der har udfordringer med dokumentation og viden. Det viser sig ved, at flere systemer ikke har tilstrækkelige interne ressourcer med teknisk viden om it-systemerne, og at flere systemer ikke har retvisende dokumentation. Dette kan vanskeliggøre overlevering af viden om systemerne, når der er udskiftning i medarbejderne, der arbejder med systemet.

Forbedret sikkerhed

Sikkerheden i de 13 myndigheds it-systemporteføljer er forbedret siden deres første review. Myndighederne angiver, at flere systemer har fået implementeret relevante sikkerhedsopdateringer og patches. It-rådet finder det positivt, at myndighederne har arbejdet med at forbedre sikkerheden for de kritiske systemer.

Myndighederne har udfordringer med at prioritere vedligehold

Selvom tilstanden af de 13 myndigheds kritiske systemer på nogle

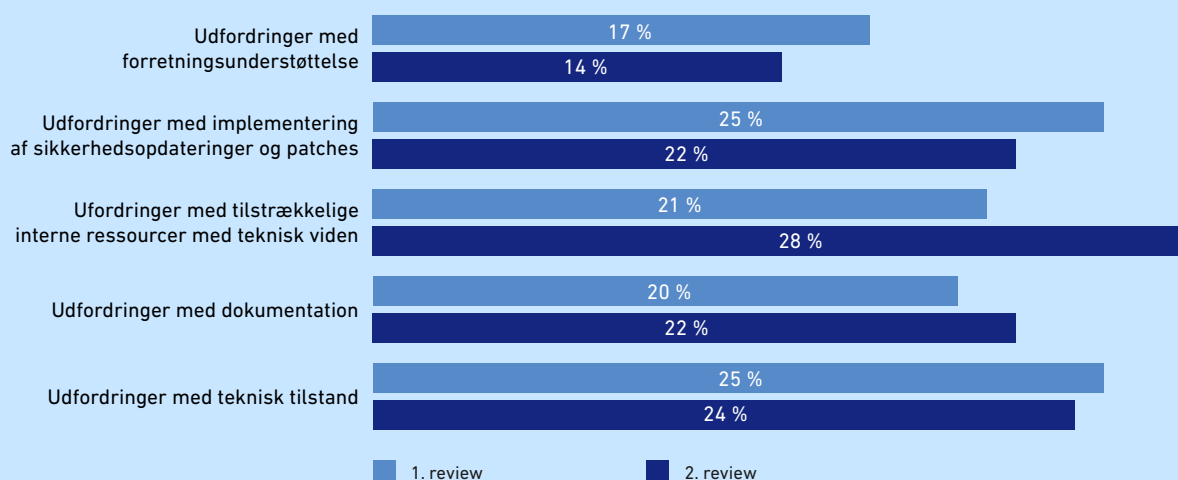
dimensioner er en smule forbedret, ser udviklingen anderledes ud, når de ikke-kritiske systemer medtages. Her ses der forværringer af både teknisk tilstand, dokumentation og viden, mens forretningsunderstøttelse er uændret. Sikkerheden er dog forbedret for de ikke-kritiske systemer, da flere systemer har alle relevante sikkerhedsopdateringer og patches implementeret.

De ikke-kritiske systemer har altså flere udfordringer end de kritiske. Det indikerer, at myndighederne har prioriteret at forbedre tilstanden af de kritiske systemer. It-rådet anser det som fornuftigt, at myndighederne anvender en risikobaseret tilgang og prioriterer de kritiske systemer. Rådet understreger dog samtidig, at tilstanden af de ikke-kritiske systemer også skal forbedres, så systemporteføljen samlet set er opdateret og sikker. Der er ofte afhængigheder mellem flere systemer, og derfor kan udfordringer med de ikke-kritiske systemer påvirke hele systemporteføljen.

Flere af myndighederne har i dialogen med It-rådet tilkendegivet, at der er et stort pres på nyudvikling og stigende fokus på sikkerhed, hvilket har lagt bånd på en del af myndighedernes samlede kapacitet. Derfor har flere myndigheder i de seneste år oplevet at have udfordringer med at prioritere tilstrækkelig kapacitet til at sikre det nødvendige tekniske vedligehold og videreudvikling af de eksisterende systemer.



UDVIKLING I DE 13 MYNDIGHEDERS SYSTEMPORTEFØLJER: KRITISKE SYSTEMER MED UDFORDRINGER VED 1. OG 2. REVIEW



Visningen er baseret på data fra de 13 myndigheder, der har gennemgået to reviews, og på følgende kortlægnings spørgsmål:

Forretningsunderstøttelse: Hvor tilfredsstillende er it-systemets understøttelse af forretningsprocesser i dag?

Sikkerhed: Er alle relevante sikkerhedsopdateringer og patches implementeret?

Teknisk viden: Er der tilstrækkelige interne ressourcer med teknisk viden om it-systemet?

Retvisende dokumentation: Er dokumentationen retvisende for it-systemets nuværende tilstand?

Teknisk tilstand: Hvor tilfredsstillende er it-systemets tekniske tilstand i dag?

Udfordringer identificeres ved, at der er svaret enten: "meget utilfredsstillende", "utilfredsstillende", "nej" eller "ved ikke" til ovenstående spørgsmål.



Status på It-rådets anbefalinger til myndighederne

Ved udgangen af 2022 har It-rådet givet 162 anbefalinger i forbindelse med reviews. Der gives i gennemsnit tre anbefalinger pr. review. Myndighederne angiver, at størstedelen af rådets anbefalinger enten er fulgt eller er under opfølgning.

Myndighedernes it-handlingsplaner skal være mere realistiske

De fleste af It-rådets anbefalinger går på, at myndighederne bør gøre deres it-handlingsplaner operationelle med målbare succeskriterier. Anbefalingerne dækker over, at myndighederne skal sikre, at der er de rette forudsætninger for at gennemføre planerne samt reducere antallet af sideløbende initiativer. Mange af rådets anbefalinger retter sig desuden mod ledelse og organisering, herunder at myndighederne bør tydeliggøre styringen af it-initiativerne og styrke den tvær-

gående ledelsesmæssige forankring og prioritering af initiativerne.

I anden runde af reviews er det blevet tydeligt, at det ikke er alle initiativer fra de forrige handlingsplaner, som er gennemført. Der er mange forskellige årsager til, at handlingsplanerne ikke er forløbet som planlagt. Flere myndigheder angiver, at det skyldes, at der har manglet ressourcer til at gennemføre initiativerne, eller at der er kommet nye opgaver til, som myndighederne har været nødt til at prioritere.

It-rådet anerkender, at virkeligheden ændrer sig i de tre år, som handlingsplanen dækker. Rådet opfordrer til, at myndighederne sikrer sig, at planerne for systemporteføljerne er realistiske, og at der ikke sættes flere initiativer i gang, end myndighederne har kapacitet til at gennemføre. Myndighederne bør, så vidt muligt, sikre, at der er de rette forudsætninger til at gennemføre handlings-

planerne. Derudover lægger rådet vægt på, at der er klarhed over risici og prioriteringen af initiativerne, hvis de identificerede risici indtræffer.

Myndighederne skal forholde sig til udviklingen i systemporteføljens tilstand

Flere myndigheder har udfordringer med at måle fremdriften af initiativerne i deres handlingsplaner. Det kan blandt andet skyldes, at der ikke har været opstillet målbare succeskriterier for initiativerne. Det vanskeliggør både rådets og myndighedernes vurdering af, om initiativerne er gennemført og har den ønskede effekt på systemporteføljens tilstand. Det er vigtigt, myndighederne ved deres andet review forholder sig til udviklingen i systemporteføljens tilstand, så det er tydeligt, om tilstanden er forbedret eller forværret, samt hvilke årsager der er til udviklingen.





STATENS IT-RÅD HAR GIVET

162

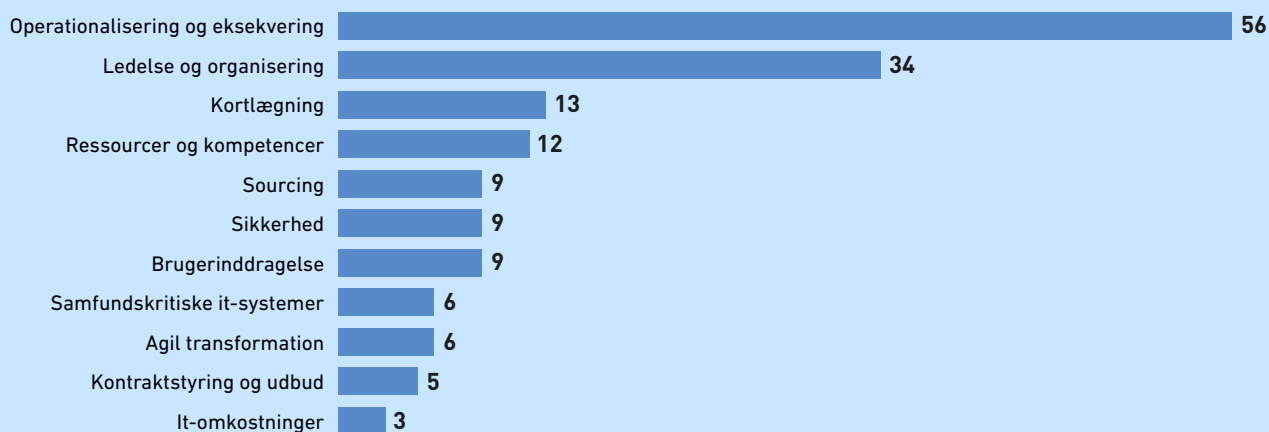
ANBEFALINGER VED REVIEWS

DER GIVES I GENNEMSNIT

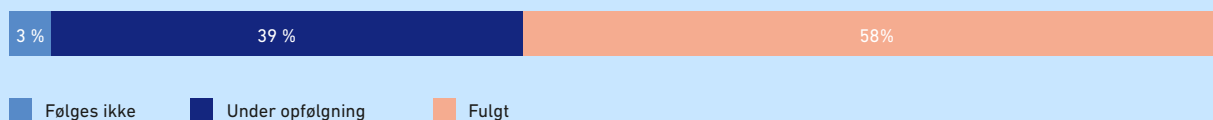
3

ANBEFALINGER PR. REVIEW

KATEGORISERING AF IT-RÅDETS ANBEFALINGER GIVET VED REVIEWS



STATUS PÅ ANBEFALINGER GIVET VED REVIEWS





STATUS PÅ STATENS SAMFUNDSKRITISKE SYSTEMER

Statusrapporteringerne for 2022 viser, at tilstanden af de fleste af statens samfundskritiske systemer er tilfredsstillende. Der er dog udfordringer med en mindre del af systemerne, særligt knyttet til systemernes sikkerhed og tekniske tilstand.

It understøtter statens kritiske kerneopgaver

De samfundskritiske systemer understøtter kritiske kerneopgaver hos de statslige myndigheder. De bidrager fx til, at der kan indkræves skatter, at borgerne og virksomheder kan kommunikere med det offentlige, og at retsvæsenet fungerer. Utilgængelighed eller driftsustabilitet i disse systemer kan få markante følger for samfundet, fx i form af økonomiske tab, nedbrud af kritisk infrastruktur eller trusler mod den nationale sikkerhed. Derfor er det afgørende, at systemerne er vedligeholdte, opdaterede og sikre.

Statusrapporteringen på statens samfundskritiske it-systemer

Myndigheder, der har været til review, skal statusrapportere årligt til Statens It-råd. Alle myndighederne rapporterer på de anbefalinger, de har fået af rådet ved reviews, og myndigheder med samfundskritiske systemer rapporterer også på deres samfundskritiske systemers tilstand på dimensionerne:

- forretningsunderstøttelse
- teknisk tilstand
- sikkerhed
- dokumentation og viden
- kontrakter og sourcing

I forbindelse med kortlægningen af deres it-systemporteføljer vurderer myndighederne selv hvilke af deres systemer, der er samfundskritiske. Ved de gennemførte reviews er 64 it-systemer angivet som samfundskritiske. Ved statusrapporteringen for 2022 har myndighederne meldt, at de har 88 samfundskritiske systemer.

Forskellen i antallet af samfundskritiske systemer, som myndighederne indmelder ved review og statusrapportering, kan forklares ved, at myndighederne løbende revurderer systemernes kritikalitet. Revurderingerne kan finde sted på opfordring fra It-rådet, men kan også være et resultat af ændringer i myndighedernes opgaver eller nye krav til opgaveløsningen, fx som følge af ny lovgivning. Derudover er der også løbende systemer, der udfases og nye, der kommer til. Derfor kan der være variation i hvilke og hvor mange systemer,

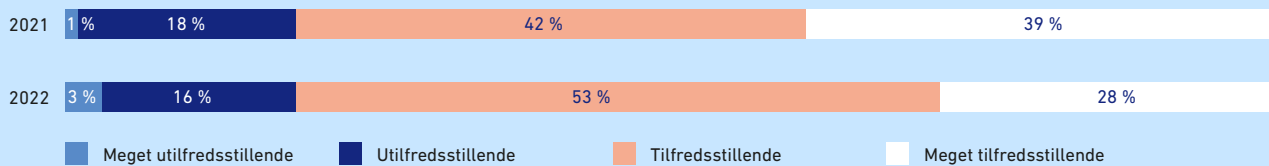
der indmeldes som samfundskritiske ved henholdsvis review og statusrapportering. Den årlige statusrapportering fungerer som It-rådets mest opdaterede overblik over de samfundskritiske systemer.

Størstedelen af de samfundskritiske it-systemer har tilfredsstillende forretningsunderstøttelse, teknisk tilstand og retvisende dokumentation

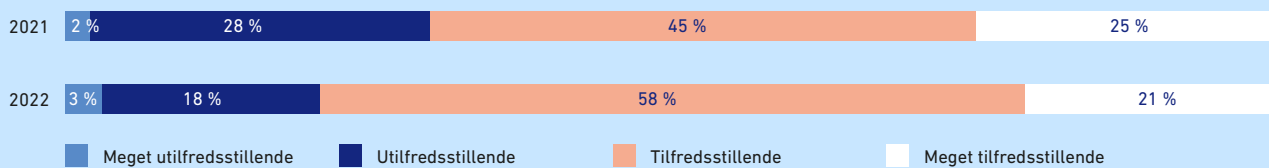
Myndighederne har angivet, at 81 pct. af de samfundskritiske systemer har en tilfredsstillende eller meget tilfredsstillende forretningsunderstøttelse. Tilfredsheden med forretningsunderstøttelsen er overordnet set uændret siden statusrapporteringen for 2021. Myndighederne angiver, at den tekniske tilstand er tilfredsstillende for 79 pct. af de samfundskritiske systemer. Sammenlignet med statusrapporteringen for 2021 er det en forbedring på ni procentpoint. Dokumentationen vurderes at være retvisende for 85 pct. af de samfundskritiske systemer, hvilket er et fald på tre procentpoint siden statusrapporteringen for 2021.



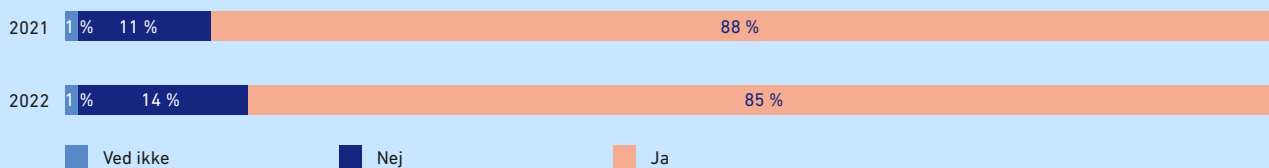
MYNDIGHEDERNES TILFREDSHED MED DE SAMFUNDSKRITISKE IT-SYSTEMERS FORRETNINGSUNDERSTØTTELSE



MYNDIGHEDERNES TILFREDSHED MED DE SAMFUNDSKRITISKE IT-SYSTEMERS TEKNISKE TILSTAND



ER DOKUMENTATIONEN I AL VÆSENTLIGHED RETVISENDE FOR DET SAMFUNDSKRITISKE IT-SYSTEMS NUVÆRENDE TILSTAND?





It-rådet finder det positivt, at en stor del af de samfundskritiske systemer understøtter de processer og kerneopgaver, de er tiltænkt. Udviklingen i de samfundskritiske systemers tekniske tilstand indikerer dertil, at myndighederne har prioriteret at forbedre tilstanden, hvilket er centralt for, at systemerne kan fungere effektivt og er tidsvarende. Rådet opfordrer til, at myndighederne arbejder videre med at forbedre tilfredsheden med forretningsunderstøttelse og teknisk tilstand samt at sikre, at dokumentationen er retvisende for de resterende samfundskritiske systemer.

Status på de samfundskritiske systemers sikkerhed

Statusrapporteringen for 2022 viser, at 83 pct. af de samfundskritiske it-systemer har fået implementeret alle relevante sikkerhedsopdateringer og patches. Myndighederne angiver for 73 pct. af de samfundskritiske systemer, at der foretages regelmæssige risikovurderinger af informations-sikkerheden i henhold til ISO 27001-standarden, og at sikkerhedsniveauet på denne baggrund vurderes tilfredsstillende. 27 pct. af de samfundskritiske systemer er enten ikke risikovurderet, eller også vurderes sikkerheden at være utilfredsstillende.

Rådet finder det kritisabelt, at så stor en del af systemerne vurderes

at have en utilfredsstillende sikkerhed. It-rådet opfordrer samtidig til, at myndighederne får risikovurderet alle deres systemer, så sikkerhedsudfordringerne bliver kendt, og der kan lægges planer for at håndtere dem. Særligt i lyset af den nuværende sikkerhedspolitiske situation og det generelle trusselsbillede, tilskynder It-rådet myndighederne til at fortsætte med at højne sikkerhedsniveauet for de samfundskritiske systemer. Det er afgørende, at statens mest kritiske systemer er sikret tilstrækkeligt.

Status på teknisk viden og kontrakter for de samfundskritiske systemer

Ved statusrapporteringen for 2022 har myndighederne angivet, at der er tilstrækkelige interne ressourcer med teknisk viden om systemet for 84 pct. af de samfundskritiske systemer. Myndighederne vurderer, at kontrakter kan genudbydes for 68 pct. af de samfundskritiske systemer, mens 15 pct. ikke kan genudbydes. Myndighederne angiver, at den hyppigste årsag til, at kontrakterne ikke kan genudbydes, er leverandørbindinger.

It-rådet opfordrer myndighederne til at sikre sig, at deres kontrakter kan genudbydes blandt andet ved at sikre, at dokumentationen er retvisende for systemerne, og at der er tilstrækkelige ressourcer med teknisk viden om systemerne. Hvis

dokumentationen for systemerne ikke er opdateret, kan det vanskeliggøre udbud og skift af leverandør, hvilket kan give udfordringer i forhold til at sikre den bedste pris i kontrakten.

Myndighederne er i gang med at forbedre systemtilstanden

På baggrund af statusrapporteringerne og myndighedernes it-handlingsplaner er det It-rådets indtryk, at myndighederne har overblik over de samfundskritiske systemers tilstand. De fleste myndigheder har iværksat initiativer, som forventes at udbedre udfordringerne og mitigere risici. Initiativerne dækker over udvikling af nye systemer, udfasning af gamle systemer samt opgradering og videreudvikling af eksisterende systemer.

It-rådet bemærker dog, at tids-horisonten for forbedringerne varierer på tværs af myndighederne, ligesom udfordringsbilledet og antallet af samfundskritiske systemer med udfordringer er forskelligt for myndighederne. It-rådet opfordrer til, at myndighederne prioriterer initiativerne vedrørende deres samfundskritiske systemer højt. Det gælder særligt initiativer på at forbedre sikkerheden i systemerne. Rådet ser frem til at følge myndighedernes arbejde med de samfundskritiske systemer ved kommende reviews og statusrapporteringer.



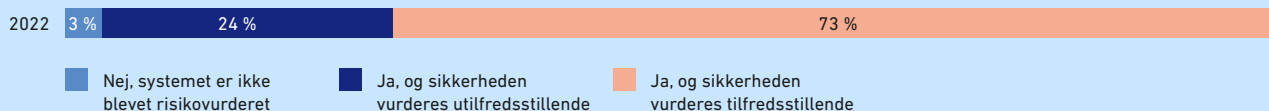
ER DER TILSTRÆKKELIGE INTERNE RESSOURCER MED TEKNISK VIDEN OM DET SAMFUNDSKRITISKE IT-SYSTEM?



KAN KONTRAKTER VEDRØRENDE DET SAMFUNDSKRITISKE IT-SYSTEM GENUDBYDES?



FORETAGES DER REGELMÆSSIGE OPDATERINGER AF DET SAMFUNDSKRITISKE IT-SYSTEMS RISIKOVURDERING, OG VURDERES SIKKERHEDSNIVEAUET PÅ DENNE BAGGRUND AT VÆRE TILFREDSSTILLENDE?



ER ALLE RELEVANTE SIKKERHEDSOPDATERINGER OG PATCHES IMPLEMENTERET FOR DET SAMFUNDSKRITISKE IT-SYSTEM?



Spørgerammen er revideret ved statusrapporteringen for 2022, hvorfor besvarelser om teknisk viden, kontraktstyring og sikkerhed ikke kan sammenlignes en til en med besvarelser ved tidligere statusrapporteringer.



FORSVARSMINISTERIETS ERFARINGER MED REVIEW VED STATENS IT-RÅD

INTERVIEW

Morten Bæk

Departementschef
Forsvarsministeriet



Forsvarsministeriet har gennemgået review af deres it-systemporteføljestyring ved Statens It-råd.

Her fortæller Forsvarsministeriets departementschef, Morten Bæk, om Forsvarsministeriets erfaringer med at deltage i reviewet, og hvordan Forsvarsministeriet på baggrund af sparringen med rådet arbejder videre med styringen af deres it-systemportefølje.

Hvad har I ledelsesmæssigt og som koncern fået ud af at kortlægge jeres it-systemportefølje?

Afdækningen af koncernens systemportefølje har givet os et godt afsæt for det videre arbejde med den accelererende digitalisering, som vi både møder i samfundet omkring os, og som udgør en central del af udviklingen på Forsvarsministeriets område. Uanset om du som soldat på landjorden er afhængig af situationbilleder fra overvågningsfly højt oppe i luften eller er ansvarlig for koncernens materielvedligeholdelsesplaner, så spiller data, systemer og en stærk digital infrastruktur en stadig større rolle.

Derfor er det selvfølgelig også afgørende, at vi har det fornødne overblik over vores fundament, nemlig vores it-systemer.

Jeg oplever, at den systematiske kortlægning af vores it-systemportefølje har styrket grundlaget for, at koncernens ledelse kan tage hurtigere og mere kvalificerede beslutninger med fortsat fokus på effektiv anvendelse af ressourcer, strategisk styring af det digitale område, reduktion af teknisk gæld og ikke mindst et robust og troværdigt cyberforsvar. Særligt for koncernens ledelse har afdækningen desuden tydeliggjort i hvilket omfang, der anvendes digitale understøttende aktiver på tværs af både den administrative og operative del af koncernen. Det er stort.

Hvordan har it-handlingsplanen bidraget til arbejdet med it-systemporteføljen i jeres koncern?

Uanset hvor på kortlægningsrejsen man befinder sig, vil jeg vove den påstand, at der altid er plads til forbedringer. I vores arbejde har it-handlingsplanen fungeret som et meget anvendeligt værktøj, der dels har hjulpet os til systematisk at afdække og identificere en række konkrete nye initiativer, dels – og måske vigtigst af alt – har vi fået en fælles forståelses- og referenceramme på tværs af koncernen. Det betyder, at vi har et fælles anerkendt, målrettet og ikke mindst topledelsesforankret udgangspunkt for drøftelse og prioritering af de

forskellige aktiviteter og projekter på området.

Hvad har I fået ud af dialogen med Statens It-råd?

Der er ingen tvivl om, at den store viden og erfaring, som Statens It-råd har stillet til rådighed i processen, har været værdifuld sparring. Det har understøttet vores interne dialoger, at vi har kunnet trykprøve identificerede indsatsområder undervejs – og få en ærlig tilbagemelding på, om de også giver mening set udefra. Det kan lidt sammenlignes med at have en god, men også kritisk, ven med på sidenlinjen.

Har sparringen med It-rådet givet anledning til ændringer i jeres måde at arbejde med it-systemporteføljestyring?

Noget af det vigtigste for mig som leder er, hvordan vi omsætter og fastholder den læring, vi tilegner os til størst mulig gavn for hele vores område. Vi har på Forsvarsministeriets område derfor valgt at samle styringen af vores it-systemportefølje i koncernens nyoprettede Cyberdivision. Dette medfører blandt andet en mere stringent registrering og styring af koncernens data samt koordinering af de initiativer og projekter, der løbende gennemføres for at sikre, at koncernens it-systemportefølje holdes både drifts- og sikkerhedsmæssigt ajour.

